

Nemeshegyi Zoltán

A keresztény vezetők lelkigondozása

Gyakran elhangzó megállapítás, hogy közösségünkben nincs a vezetőknek lelkigondozója. Ez részben igaz, mert intézményesen, kötelezően kijelölt mentoraik nincsenek azoknak, akik az egyháznak vagy a gyülekezetnek vezetői, vagy kerületi tisztségviselők. Másrészt viszont meggyőződéssel vallom, hogy minden Istentől elhívott szolgálattevőnek van lelkigondozója.

A keresztény vezető legfőbb lelkigondozója az elhívó Úr

Lehet, hogy hitetlen körökben azt mondják, hogy ez nem számít, mi pedig azt tapasztaljuk, hogy ez az, ami igazán számít. Isten nélkül bármilyen szolgálatot vállalni és betölteni a közösségben vakmerő vállalkozás. Szomorú esetek bizonyítják, hogy elhívás nélkül nem is bírja az ember végig a szolgálatot, legyen az lelkipásztori vagy más gyülekezeti tisztség. Alapvető, hogy a keresztény vezetőnek Istentől legyen elhívása, amit csak megerősíthet a gyülekezeti többségi szavazás. Fontos, hogy a gyülekezet, a közösség többségi szavazata is visszaigazolja az elhívás tényét. Vannak, akik azt kérdezik, hogy akkor Isten választ, vagy a gyülekezet. Én abban a hitben élek, hogy a kettő nincs ellentétben egymással. Az általam ismert gyülekezeti és közegyházi szavazásokat mindig imádság előzte meg, amikor Isten vezetését, és az annak való engedelmességet kértük. Ha valaki mégsem a Lélek vezetésének engedett, az nagyon sajnálatos, de föltételezhetjük minden hívő emberről, hogy figyel az Úrra. Ebben az esetben a többségi szavazást fogadhatjuk az Úr akaratának, és nem kell ezt azzal ellenkezőnek tartani. Isten az elhívó, és ő, aki elhívott a szolgálatra, később is gondoskodik arról, hogy karbantartson bennünket. Kiválasztásunk és elhívásunk nem úgy történik, mint ahogy a hétköznapi életben. Az emberi kiválasztás általában a legjobbakat célozza meg. Az ember igyekszik a letehetősebbeket kiválasztani. Bizonyos sportágakra már óvodás korban kiválasztják a legjobbakat, és elkezdik azokat fejleszteni. Isten megengedheti és meg is engedi magának, hogy nem a legjobbakat hívja el vagy akik magukat alkalmasnak tartják, hanem akiket ő elhív, bár ők maguk tiltakoznak: „fiatal vagyok”, „nehéz beszédű vagyok”, sorolják a kifogásokat, de Isten megerősíti bennük, hogy „én veled leszek” (2Móz 3,12), és ha ő az elhívottakkal van, egész biztos, hogy később sem hagyja magukra őket. Emlékszem egy versre, ami erről szól:

Ha szól az Úr, adj!

De Uram, üres a szívem

és mind a két kezem,

Szólj!

De Uram, nincsen semmi

mondanivalóm nekem.

Szolgálj!

De Uram, ha nekem szolgálnak,

én azt keresem.

Szeress!

De Uram, minden más,

de szeretet nincs énbennem.

Menj!

De Uram, utadon béna vagyok,

tehetetlen.

Adj, szólj, szolgálj, szeress, menj,

ha mondom neked, és én veled

leszek.

Uram, akkor megyek.

Hiszem, hogy ezt átéltük valamennyien elhívásunkkor. Azért szeretnék erre visszautalni, hogy ne felejtjük el, hogy volt és van lelkigondozónk. Akkor is, ha vannak olyan időszakok, amikor úgy érzi az ember átmenetileg, mintha még Isten is elhagyta volna. Ez lehet a látszat, az érzés, de mi ne az érzéseinkre, hanem a tényekre hagyatkozzunk, és ez az, hogy aki elhívott, nem hagy cserben minket. Ezért mondja Péter apostol: „Ezért tehát testvéreim, igyekezzetek még jobban megerősíteni elhívásotokat és kiválasztásotokat, mert ha ezt teszitek, nem fogtok megbotlani soha.” (2Pt 1,10)

Ez a legkisebb szolgálattól az emberileg legnagyobbak tartott szolgálattig igaz. Ha azt gondoljuk felelős szolgálattokról, hogy azt mi ügyeskedtük ki magamnak, vagy mi érdemeltük ki, akkor jogosak lehetnek bizonytalansági érzéseink, de ha meggyőződünk az induláskor, hogy az Úr hívására indultunk, akkor biztosak lehetünk benne, hogy nem tévedtünk, és a legnehezebb időszakokban is rá számíthatunk.

Isten azonban nem csak elhívónk. A velünk való kapcsolata sokkal korábbra nyúlik vissza. Először az ő tervében és gondolatában voltunk, majd ő adott életet szüleinken keresztül. Már az anyaméhben is gondja volt ránk. Kinek van Istenen kívül olyan mentora, aki már megszületése előtt gondozta őt? Csak a Mindenható az. Ő adott életet, az újjászületés által új életet, az elhívás által pedig megbízást a lelki munkára. Nem hagyott és nem hagy magunkra munkánk terhével, számíthatunk a segítségére. Sokszor énekeljük gyülekezeti énekeskönyvünk 323. énekében: „Velem van a nagy próbákban, Jézus a legjobb barát. Reá mindig számíthatok, számíthat-e ő is rám?” Tehát nem az a kérdés, hogy mi számíthatunk-e rá, hanem hogy ő számíthat-e ránk.

Miben áll Istennek a lelkigondozása? Szolgatársak, szolgálattéző munkatársak között nem tudok és nem akarok újat mondani. Az a céloom, hogy megerősítsek mindenkit, magamat és magunkat abban, amit tudunk, hiszünk és vallunk, hogy ebben a bizonyosságban végezzük tovább szolgálattunkat.

Az Úr – igéje által – folyton tanácsol, gondoz, és erősít bennünket. Csak rajtunk múlik, hogy a Bibliát ne csak munkaeszközként használjuk, megmondva belőle másoknak miként éljenek, miként viselkedjenek, hanem engedjük, hogy először nekünk szóljon. Ha így olvassuk Isten igéjét, akkor olyan lelkigondozói irodalom áll rendelkezésünkre, amely minden mást felülmúl. Mindig időszerű, személyre szabott lelkigondozói segítséget kapunk belőle Istentől.

Az Úr lelkigondozása történik az imádságaink által is. Ő maga biztat, hogy „Kérjétek, és adatik néktek, keressetek és találjátok, zörgessetek és megnyitják néktek” (Mt 7,7). Ha élünk ezzel a lehetőséggel, megerősödünk általa. Pályázatokon meghirdetnek bizonyos anyagi eszközöket, hogy a pályázók között kiösszák, de ahhoz, hogy valaki elnyerje a támogatást, élni kell a lehetőséggel. A Mindenható följajánlotta nekünk: kérjétek, és kaptok. Élünk-e az imádság lehetőségével annyira, amennyire élhetnénk, és amennyire szükséges lenne?

A keresztény vezető második lelkigondozója az Úrtól kapott házastárs

Ezt valamennyien megerősíthetjük, akik házasságban élünk. A cinikusok másként gondolkodnak erről. Azt mondják a házassulandóknak, hogy majd megtudjátok, mi a boldogság de akkor már késő. Én vallhatom sokakkal együtt, hogy az Úrtól kapott házastárssal ez nem így van. Nem a múltra kell nosztalgiával tekinteni, hanem örömmel vehetjük az Úrnak azt az ajándékát, akit a házastársunk személyében adott. Gondoljunk most arra, amit házastársunk által Istentől kaptunk!

A lelkimunkás számára a házastárs nem ingyencseléd, hanem Isten kinyújtott karja felénk. „Aztán azt mondta az Úristen, nem jó az embernek egyedül lenni, hanem alkotok

hozzaálló segítőtársat” (1Móz 2,18). Ismerjük az ősi ígéket és milyen jó, ha ezt meg is tapasztalhatjuk. A szolgálati helyre való hívással és elfogadással kapcsolatban hallottam már és hallottunk olyan biznyságtételt, hogy ezt még a feleségével sem beszélte meg a szolgatárs, csak az Úrral, és a házastárs ennek engedelmeskedett. Bevallom, nálunk az volt a gyakorlat, hogy együtt imádkoztunk az Úrhoz, és az Úr külön-külön kimunkálta bennünk a választ, s így egységre jutva fogadtunk el minden újabb meghívást. Egyiket sem kellett megbánnunk. Tehát hogy ki milyen mértékben él az imádkozás lehetőségével, a feleséggel mint lelkigondozóval az együtt imádkozásban is, ez a mi felelősségünk. Én azt mondhatom személyes biznyságtételtként, hogy az Úrtól való házastárs a második lelkigondozó. Nyilván ez azt is mutatja, hogy nem az első, mert Isten az első, de az emberi segítségek között az Úrtól kapott házastárs az első.

A keresztény vezető harmadik lelkigondozója az Úrtól kapott barát és szolgatárs

Jó visszaemlékezni szolgálatomra, hogy mindig voltak olyan barátaim, olyan Úrtól kapott lelki testvérek, akikkel megbeszélhettem gondjaimat, akiknek kiönthettem a szívemet. A velük való beszélgetésekben nem kellett arra figyelmem, hogy mit mondhatok el, nem kellett attól félnem, hogy majd továbbmondják, kitarhattam szívemet előttük. Tőlük kaptam bátorítást a próbák idején, vagy ha örömmel volt telve a szívem, akkor azt oszthattam meg velük. Tehát az Úrtól való barát Isten ajándéka. Vannak, akik azt mondják, hogy a testvéri kapcsolat több a barátnál, különösen a lelki testvéri kapcsolat. Mások biznyságtételt, hogy a baráti kapcsolat a több. Nem állítanám szembe a kettőt. Sok testvérünk van, s valóban igaz, hogy a testvéreinket nem magunk választjuk,

a barátainkat megválaszthatjuk. Emlékszem, hogy nagyobb fiam egyszer így imádkozott: „Köszönöm, Uram, hogy az öcsém nemcsak a testvérem, hanem a barátom is.” Persze úgy kezdődött náluk is, ahogy általában a testvérek között szokott lenni: macska-egér harc folyt közöttük. Volt idő, amikor kimondottan vetélytársai voltak egymásnak, de ebből kinőtt a kapcsolatuk, és jó barátokká lettek. Szolgatársak között is van rá példa, hogy a testvér baráttá is lesz. Ez ok az öröme, a hálaadásra. Van erre egy közismert igénk, mely így szól: „Mindig szeret a barát, de testvérré a nyomorúságban válik.” (Péld 17,17) Az igazi barát, az igazi lelki testvér az, akinek mindig számíthatunk a tanácsaira, mindig számíthatunk őszinte véleményére, segítségére.

Egy afrikai közmondás így szól: Akinek van egy jó barátja, annak nincs szüksége tükörre. A jó barát hűen tükröz vissza. Nem érdek alapján, ezért nélkülözhetetlen a lelki munkában is a jó barát. Az ige azt mondja: „jaj, az egyedülvalónak!” A teológiai hallgatókat arra buzdítjuk, hogy legyenek jó barátai, mert ez később a szolgálat idején is nagyon megerősítően hat. Tehát Isten lelkigondozásának eszköze lehet a jó barát, a szolgatárs.

A keresztény vezető negyedik lelkigondozója az Úrtól kapott kritikus

Vannak akik úgy gondolják, hogy kritikusra nincs szükségük. Dávid elhitte és vallotta, hogy a kritikuszaink is lehetnek Isten lelkigondozásának eszközei. A 2Sám 16, 5–14-ben Simej szidalmazza Dávidot:

„Amikor Dávid megérkezett Bahúminba, kijött onnan egy ember, aki Saul háza nemzetségéből való volt, név szerint Simej, Géra fia, és amint ment, folyton szidta őket. Sőt kövel hajigálta Dávidot és Dávid király szolgáit, bár jobbról és balról ott volt az egész hadinép és az egész testőrség. Így szidalmazta őt Simej: Gyere csak, gyere, te vérengző és elvetemült ember! Megtorolja rajtad az Úr Saul házának minden kiontott vérért, aki helyett te király lettél, és odaadta az Úr a királyságot fiadnak, Absolonnak. Most te kerülteél bajba, mert vérengző ember vagy! Akkor ezt mondta a királynak Abisaj, Cerúja fia: Hogy meri szidalmazni az én uramat, királyomat ez a döglött kutya? Hadd menjek oda, hogy levágjam a fejét! A király azonban ezt mondta: Nem rám és nem rátok tartozik ez, Cerúja fiai. Mert ha szidalmaz, és ha az Úr mondta neki, hogy szidalmazza Dávidot, akkor ki mondhatná neki: Miért tetted ezt? Majd ezt mondta Dávid Abisajnak és összes szolgájának: Ha még a fiam is az életemre tör, aki pedig az én véreből származik, mennyivel inkább ez a benjámini! Hagyjátok, hadd szidalmazzon, hiszen az Úr parancsolta neki. Bárcsak rám tekintene nyomorúságomban az Úr, és javamra fordítaná azt, hogy ma szidalmaztak engem! Dávid továbbment embe-reivel az úton, Simej pedig vele átellenben a hegyoldalon menve folyton szidalmazta, kövekkel dobálta, és port szórt feléje. Így jutott el a király és a vele levő hadinép a Jordánon túlra, és ott pihenőt tartottak.”

Hát lehet így is gondolkozni? Simej nem is csak kritikus volt, hanem szidalmazó. Nem is csak ellenfél, hanem ellenség. Dávidnak mégis joga volt úgy tekinteni rá, hogy az Úr megengedte, hogy „az Úr parancsolta neki”. Mi sokszor csak a „pátyolgatást”, a simogatást, a helyeslést tartjuk lelkigondozásnak, pedig lehet, hogy aki a szemünkbe hízeleg, az mö-

göttünk minden rosszat elmond rólunk. Ezt gondoljuk mi lelkigondozásnak, amitől azonban sokkal becsületesebb az, amit Simej tett. Kemény volt, de őszinte. Dávidnak javára szolgált ez a kritika. Az Úr alázatossá tette ennek elfogadására. Vannak azonban mai követői is Dávidnak. Kilépvé a bibliai időkből egy kortárs lelkipásztor, Gerzsenyi Sándor ezt írja a *Hálaadó zsoltár* című versében:

*Köszönöm a karmos embereket,
hűtlen barátokat, és hű ellenségeimet
kik kusza ábrákat karmolnak naponta
arcomra, szívemre.
Tudom: ujjuk hegye nagyon sokszor
a te szent akaratom eszköze,
hogy kiformald velük rajtam
arcodnak egy-egy drága, finom vonását,
mígnem kiábrázolódik
Krisztus hatalmas lényem bennem.*

Az Első kéve 243. oldalán található ez a vallomás, ez a hitvallás. Egyetértek vele, és elmondhatom, hogy a rossz-akaróim engem is türelemre és állhatatosságra tanítottak. Olykor rosszindulatból is mondhatnak olyan igazságokat az emberek, amelyet érdemes megszívlelnünk. Ha a villamos elöl, vagy a szakadék széléről az ellenségem keményen rántana vissza, akkor is hálásnak kellene lennem érte, hogy ezt megtette. Gerzsenyi Sándor azt mondja, hogy a hű ellenségeket is köszöni, és még a hűtlen barátokat is. Azt gondolom, hogy ha van egy Simej-féle következetes ellenfél, többet ér, mint egy hízelgő barát, aki cserben hagy, amikor a segítségére lenne szükség.

Végül a keresztény vezető ötödik lelkigondozója saját maga lehet

„Viseljétek hát gondot magatokra és az egész nyájra... amelynek őrizőivé tett titeket a Szentlélek.” (ApCsel 20,28)

Van önrészességünk is a lelkigondozásban, de erről most nem szólok részletesebben, mert ez külön előadás lehetne. Öt típusát említettem a lelkigondozásnak. Isten gondozásától eljutottunk az önmagunk gondozásáig. Adja meg Mindenható Urunk, hogy mindegyik eszközzel élve legyünk az ő hűségű szolgálói.